

EFFEKTIVT LANDBRUG

hver dag...

www.effektivlandbrug.dk

1. september 2011

nr. 157/42. årgang

Løssalg 10 kr.

torsdag

- LANDBRUGETS UAFHÆNGIGE AVIS

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Store bedrifter fik økonomisk baghjul

Planteavlbrug over 400 hektar havde det klart dårligste driftsresultat pr. hektar i 2010. De mellemstore brug på 300-400 hektar tjente mere end tre gange så meget som deres største kolleger.

AF MORTEN IPSEN OG JACOB LUND-LARSEN

■ Landbrug på 300-400 hektar tjente i 2010 mere end tre gange så meget pr. hektar efter

afholdelse af finansieringsomkostninger som landbrug over 400 hektar.

Det viser rapporten »Produktionsøkonomi Planteavl 2011« fra Videncentret for Landbrug.

Mens landbrugene på 300-400 hektar haledet driftsresultat på 1.408 kroner hjem pr. hektar, formåede de helt store brug på over 400 hektar blot at skabe et driftsresultat på 449 kroner pr. hektar sidste år.

Også brug på under 100 hektar klarede sig markant bedre end de største, og opnåede et

driftsresultat der, målt pr. hektar, lå dobbelt så godt som landbrug over 400 hektar.

Dermed er situationen ændret markant fra 2009, hvor de mindste brug klarede sig dårligst.

Stor gæld

Michael Højholdt, specialkonsulent i Videncentret for Landbrug, Planteavl og Fødevarer, peger blandt andet på, at de store landbrug har en gældsprocent på 59 pct., hvilket har en stor effekt på finansieringsomkostningerne.

Trods den dårlige indtjening fejler de stores investeringslyst dog ikke noget. Planteavlbrugene over 400 hektar investerede netto knap 1,5 millioner kroner i 2010, mens brugene mellem 300 og 400 hektar investerede netto 1,1 million kroner. De fleste af investeringerne er foretaget i jord, besætning og beholdninger.

€ 7-9

(Foto: Sige Østerlund)

FOKUS PÅ DRIFTSØKONOMI

De største tjente mindst i 2010

For første gang opgør Videncentret for Landbrug indtjeningen for planteavlbrug over 400 hektar. Opgørelsen viser, at de havde det klart dårligste driftsresultat pr. hektar i 2010.

PLANTEAVL

AF MORTEN IPSEN

De største planteavlbrug havde – målt pr. hektar – det ringeste driftsresultat i 2010.

De helt store brug på over 400 hektar fik et driftsresultat på 449 kroner pr. hektar i 2010. Det er kun halvt så meget som de små brug under 100 hektar, der kom ud af året med et driftsresultat på 931 kroner pr. hektar, viser tal fra den nye rapport, Produktionsøkonomi Planteavl 2011 fra Videncentret for Landbrug.

Sammenlignes de største planteavlbrugs resultater med de næststørste, bliver for-

De største planteavlbrug kom dårligst ud af 2010 målt pr. hektar, mens de små planteavlbrug klarede sig bedst. (Arkivfoto)

skellen endnu større. De næststørste på 300-400 hektar tjente således mere end tre gange så meget efter afholdelse af finansieringsomkostninger, idet deres driftsresultat var 1.408 kroner pr. hektar.

Forklaringen er primært, at de helt store brugs resultater odelægges af relativt højere finansieringsomkostninger. Der er således over én million kroner i forskel i fi-

nansieringsomkostningerne mellem de største brug og de næststørste.

- De helt store brug har en gældsprocent på 59 pct., hvilket har en stor effekt på finansieringsomkostningerne, påpeger Michael Højholdt, specialkonsulent i Videncentret for Landbrug, Planteproduktion.

Finansielle tab

Gældsprocenten hos de stør-

ste er markant højere end hos de næststørste, hvor gældsprocenten er 52. Og den er meget højere end de helt små planteavlbrug, som har en gældsprocent på 40 pct., tilføjer Michael Højholdt.

En forklaring på de størstes høje finansieringsomkostninger kan også være tab på finansielle forretninger såsom lån i schweizerfranc, swapaftaler, osv.

En tredje forklaring på de helt stores dårlige indtjening i 2010 kan være, at de investerer langt mere og har flere elementer på bedriften, der skal »passe sammen« end de mindre bedrifter. Dermed er der populært sagt også flere ting, der kan gå galt.

- Det, man risikerer ved at udvide bedriften, er overblik-

ket og rettidigheden. Konsekvenserne kan være, at man ikke får høstet rettidigt, bruger for mange behandlingsmidler i marken eller andet. Omvendt kan der også være en risiko i at fastholde sin produktionsstørrelse, så længe der er stordriftsfordele ved at udvide, siger Michael Højholdt.

Investerer mest

Trods den dårlige indtjening fejler de stores investeringslyst ikke noget. Planteavlbrugene over 400 hektar investerede netop knap 1,5 millioner kroner i 2010, mens brugene mellem 300 og 400 hektar investerede netop 1,1 million kroner. De fleste af investeringerne er foretaget i jord, besætning og beholdninger.

De største nettoinvesterede

således 25 ganges så meget som de mindste i 2010, og 1.100 kroner mere pr. hektar end et gennemsnitligt brug. Dette på trods af, at de store brug har den mindste egenkapital- og den største gældsprocent.

Mens de store tjente mindst og de små mest i 2010, var billedet et helt andet året før: Her havde de mindste brug det mest negative driftsresultat pr. hektar (minus 1.274 kroner), mens de største havde den næstbedste indtjening med et driftsresultat på minus 1.050 kroner pr. hektar.

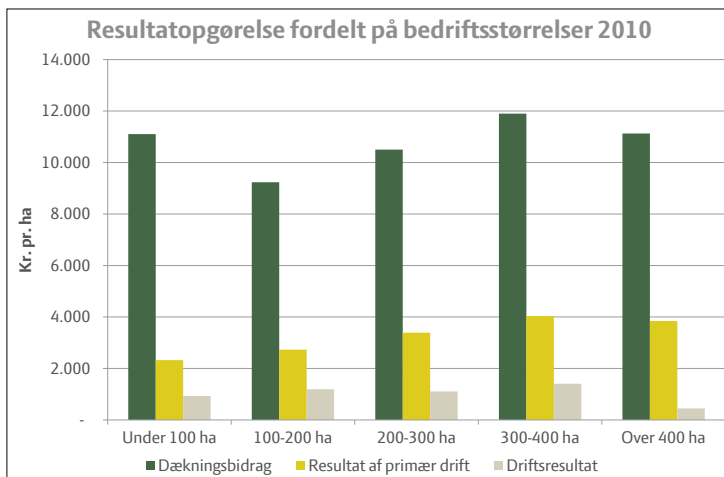
Det skal bemærkes, at Videncentret for Landbrugsiden har skiftet opgørelsesmetode, så den største gruppe nu er på 400 hektar eller derover, hvor den tidligere var på 250 hektar eller derover.

Stordriftsfordele

Man kan ikke bruge 2010-tallene til at konkludere, at stordriftsfordelene ved at drive planteavlbrug ophører ved 400 hektar, siger Michael Højholdt.

- Kigger man på resultat for finansiering – altså resultat af primær drift – klarer de største sig faktisk næsten lige så godt som de næststørste bedrifter, og bedre end de mindre. Evnen til at producere og sælge plantevarer er altså i top også på de helt store bedrifter, siger han.

morten@effektivtlandbrug.dk
telefon 63 38 25 33

DE STØRSTE TJENER MINDST PR. HEKTAR

Kilde: Videncentret for Landbrug

DE STØRSTE INVESTEREDE MEST

Investering i:	Antal ha					
	Gns. alle brug	Under 100	100-200	200-300	300-400	Over 400
Beløb i 1.000 kr.						
Jord	174	10	125	194	315	942
Maskiner	227	126	181	278	524	338
Driftsbygninger	88	48	57	97	211	299
Inventar husdyrbrug og andet	8	-4	2	10	25	71
Besætning og beholdninger	223	51	153	277	547	777
Grundforbedringer	9	8	11	1	23	12
Øvrige landbrugsaktiver	0	0	1	10	-8	-40
Landbrugsinvesteringer i alt	729	240	529	866	1.638	2.398
Driftsmæssige afskrivninger	341	181	266	452	505	909
Nettoinvesteringer	388	59	263	414	1.132	1.489
Finansieringsbehov, netto	-391	-210	-312	-329	-881	-1.293
Nettoinvestering, kr. pr. ha	2.155	793	1.891	1.794	3.292	3.063

Kilde: Videncentret for Landbrug

DE STØRSTE KÆMPER MED GÆLD

	Antal ha					
	Gns. alle brug	Under 100	100-200	200-300	300-400	Over 400
Antal bedrifter	2.630	501	1.219	568	209	133
Ha i alt	180	74	139	231	344	486
- heraf forpagtet	59,7	13,6	39,8	74,6	142,9	220,4
Areal med lerjord, pct.	59%	56%	59%	59%	63%	53%
Areal med højværdigrøder, pct.	13%	14%	12%	11%	19%	11%
1.000 kr.						
Bruttoudbytte	2.831	1.300	1.885	3.680	6.470	7.936
- heraf planteavl	2.100	814	1.467	2.758	4.607	6.011
Dækningsbidrag	1.873	822	1.283	2.425	4.094	5.407
Lønomsomkostninger	189	72	77	225	731	659
Maskinstation	120	54	86	162	257	303
Driftsmæssige afskrivninger	365	178	282	462	646	968
Andre kapacitetsomkostninger	616	345	459	792	1.072	1.611
Resultat af primær drift	582	172	379	783	1.387	1.867
Afkoblet EU-støtte	435	196	330	561	832	1.131
Finansieringsomkostninger	822	299	544	1.088	1.735	2.780
Driftsresultat	195	69	166	256	484	218
Aktiver i alt	34.970	17.520	27.141	47.343	62.596	76.324
Gældsprocent	46%	40%	43%	50%	52%	59%
Brugers alder	51	53	50	51	51	46
Kr. pr. ha i gennemsnit						
Dækningsbidrag	10.407	11.103	9.232	10.499	11.901	11.125
Resultat af primær drift	3.233	2.326	2.729	3.392	4.033	3.842
Driftsresultat	1.082	931	1.193	1.108	1.408	449

Kilde: Videncentret for Landbrug